

ԺԱՄԱՆՅԱՅԻՆ ԽԱՂԱԳԻՐՔ

ՄԻՋԻՆ ՏԱՐԻՔԻ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

I ԹՈՂԱՐԿՈՒՄ

ՍԱ ԼՈԿ ԽԱՂ ՉԷ, ԱՅԼ՝
ԳԻՏԵԼԻՔ, ԻՍԿ ԴՈՒՔ ՈՒՆԵՔ
ՈՒՍՄԱՆ ԿԱՐԻՔ:

ԽԱՐԱԳԻՐ ԵՎ ՍՐՔԱԳՐԻՉ՝
ԿԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՈՒՄՅԱՆ
ՄՈՒՏՔԱԳՐՈՂ ԵՎ
ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՁԵԿԱԿՈՐՈՂ՝
ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՈՒՄՅԱՆ

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՈՒՄՅԱՆ

ԳԻՏՈՒՆԻՊԿ ԵՍ, ԹԵ՛ ԱՆԳԵՏԻՊԿ

ԵՐԵՎԱՆ
ՀԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ
2009

ՅԵՂԻՆԱԿԻ ԿՈՂՄԻՑ

Ժամանցային խաղազիրքը, որը նախատեսված է միջին տարիքի դպրոցականների համար, ներառում է տարբեր բարդության տարաբնույթ խաչբառեր, հարցաշարեր, ծածկագրություններ (կրիպտոգրամնա), որոնց միջոցով երեխաները կստուգեն, կամրապնդեն, հարկ եղած դեպքում էլ կհամալրեն իրենց գիտելիքները հայոց լեզվի, գրականության, բանահյուսության, բնագիտության, պատմության, աշխարհագրության և այլ ապարեզներում, ինչպես նաև կծանոթանան հայկական ժողովրդական ասացվածքներին, հանելուկներին, անվանի մարդկանց աֆորիզմներին:

Ֆիլվորդները, ուսուցողական բնույթից գատ, կխթանեն վերլուծական մտածողությունը, իսկ սուդոկուները՝ ճապոնական տրամաբանական զուխկոտրուկները, որոնք վերջերս բավականին լայն տարածում են գտել Եվրոպայում, կնպաստեն տրամաբանության զարգացմանը:

Սիրելի՛ դպրոցականներ, հուսով եմ՝ մեծ օգուտ կբաղեք այս գրքուկից՝ հաճելի ժամանցը համատեղելով օգտակարի հետ:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

1. Ձմերուկը գլորվեց,
Ընկավ գետին, ... տվեց:
2. Չալոն չունի ոչ մի ...,
Մնացել է նա անտեր:

1		2
3		

ՀՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Հավը կերավ կորեկ ու կուտ,
Հավկիթ ածեց, դուրս եկավ ...:
3. Թե՛ տուֆ լինի, թե՛ մարմար,
Երկուսին էլ կասեն ...:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

1. Անջուր ջաղաց,
Հացը աղաց:
(հանելուկ)
2. Ոչ վագր է, ոչ էլ՝ ձի,
Բայց ասում են վագրածի:

1			2
3			

ՅՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Ցեմենտ բերեց, քար ու ...,
Տուն կառուցեց վռագ-վռագ:
3. Գործ է անում արագ-արագ,
Միշտ ուտում է ... ու կարագ:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

1. Ո՞վ է տեսել՝ ուտեն խաշ Առանց սխտոր ու ...:
2. Հակոտնյային կասեն ներհակ, Իսկ գեղարդին այլ կերպ՝ ...:

1				2
3				

ՅՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. ..., ..., լուսերես, Ինչքան, ինչքան կլոր ես:
3. Չարաճճի Արամիկը Կեղտոտել է իր ...ը:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

1. ..., ..., եկ մեր տուն,
Շատ հիվանդ է իմ կատուն:
2. Ծիտի'կ, ծիտի'կ, մոտ արի,
Քեզ տամ ... ու գարի:

1				2
3				

ՅՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Փոքրիկ շանը կասե՛ն շնիկ,
Որկրամուլին այլ կերպ` ...:
3. Կաթնասուն է նա շատ ճարպիկ,
Անվանում են նրան ...:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

1. Միտանի, միգլխանի,
Զարդն է նա միշտ մեր սեղանի:
2. ... լինի, թե բանջարեղեն,
Գները միշտ հանձարեղ են:

1			2
3			

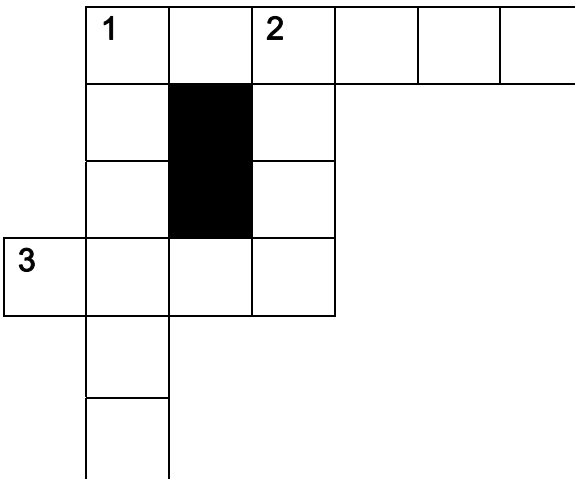
ՀՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Թաղում ես, ապրում է,
Պահում ես, մեռնում է:
(հանելուկ)
3. Շատ է սիրում ... ու կանոն
Փականագործ վարպետ Կանոն:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

- Քիթը՝ ոսկորից,
Մորուքը՝ մսից:
(հանելուկ)
- Մեկ լցնենմ, խնդա,
Երկու լցնենմ, թնդա,
Երեք լցնենմ,
Ով լինելը մոռանա:
(հանելուկ)

ՅՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

- Սև է սաթի նման,
Սպիտակ է կաթի նման,
Ման է գալիս մարդի նման:
(հանելուկ)
- Հայկը հաղթեց Բելին ահեղ,
Քանգի ուներ նետ ու ...:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

1. ..., ամառ, աշուն, ձմեռ,
Տարվա սիրուն եղանակներ:
2. Սիրուն եմ ես ընկույզ, ...,
Չիր ու չամիչ և մանդարին:

1					2
3					

ՀՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Էշի քուռակ, ձիու մտրուկ,
Ոչխարի ձագ կամ էլ ...:
3. Եռաժանի ունի բռնած,
...ն է նա՝ ծովի աստված:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

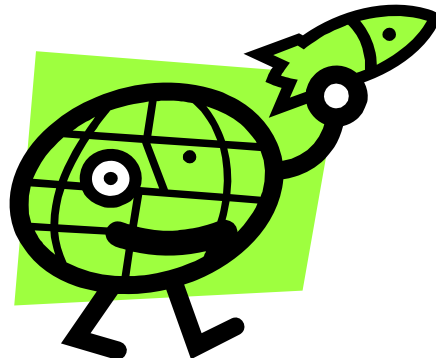
1. Ե՛վ կոնֆետ է, և՛ մոլորակ,
Ուտում են ես արագ-արագ:
2. Գալո բարի, Նո՛ր ...,
Ձմե՛ռ պապի, շուտ արի:

1			2
3			

ՀՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Ա՛խ, էսպես էլ գիժ ամիս,
Մարդու հանգիստ չի տալիս:
3. Եթե ծառ է, գրիր ...,
Եթե քաղաք, ապա՝ Սոչի:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

1. Ես մի անտեր ... եմ,
Բայց պատվավոր մի մուկ եմ:
2. Անհաղթ հերոս քաջն ...,
Որ մին գարկի, ջարդի հազար:

1				2
3				

ՀՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Հազար միոգ էլ որ լինի,
...ն է միշտ թագուհի:
3. Աքլորն ունի գլխին զարդ,
...ն է դա գունազարդ:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

2. Ճերմակ ... ես տեսա,
Երկար վզով հիացա:
3. Կարմիր միջատ, մեջքին՝ հատիկ,
Անվանում են նրան ...:

1		2			3
	4				

ՀՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Սարից գցեմ, չի կտորի,
Քարից գցեմ, չի կտորի,
Դնեմ երկու քարի մեջ,
Քարով խփեմ, կկտորի:
(հանելուկ)
4. Չմեռ պապին մտավ բակ,
Ուսին ուներ մի մեծ ...:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

1. Մետրոպ Մաշտոց, ... Պարթև
Ազգին տվին մի մեծ պարգև:
2. Իմ փոքրիկ ..., իմ փոքրիկ ...,
Կհասնե՞ս արդյոք ծովին կապուտակ:

1				2
3				

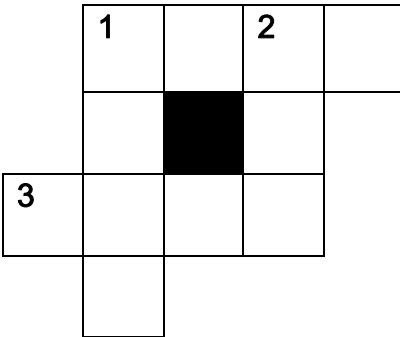
ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Ջևար մի օր խնջույք սարքեց,
Առատ ու ճոխ ... բացեց:
3. Խոսքն ասում է նա միշտ շիտակ
Ու չի անում երբեք ...:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

1. Լինում է մի սար,
Էն սարում՝ մի ծառ,
Էն ծառում՝ ...:
2. Ես Արան են, փոքրիկ են դեռ,
Շատ են սիրում ես կաթի ...:

ՅՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Բարի աջողում, ուստա ...,
Գլուխս մրսեց, ի սեր Աստծո:
3. Թե մորդ անգամ մտքից հանես,
Քո ... լեզուն չմոռանաս:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

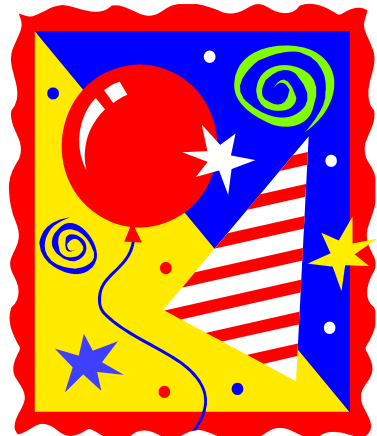
- Ծիտը թռավ գերանին,
Կանաչ խոտը ...ին:
- Լուր բերողին կասեն բանբեր,
Իսկ ընծային այլ կերպ` ...:

1				
2			3	
4				

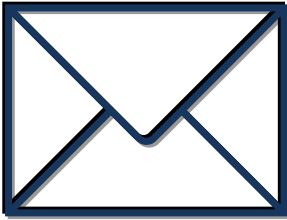
ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

- Ո՛չ հաչում է, ո՛չ քայլում,
Բայց կծում է ու դաղում:
(հանելուկ)
- Թալան կասեն կամ էլ` ավար,
Իսկ կտավին այլ կերպ` ...:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

1. Այն և՛ բույս է, և՛ մարմնի մաս,
Դե գուշակիր, թե կարենաս:
2. Մեր փոստատար Հմայակը
Բերեց թերթերն ու ...ը:

1				2
3				

ՅՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Համեղ միրգ է անմահական
Ադամաթուզ կամ էլ՝ ...:
3. Ծուռթաթ արջը ելավ, պարեց,
...ն արջի տնազն արեց:

ՈՒՂԱՅԱՅԱՑ

1. Որս արեցին անբողջ շաբաթ, Տուն բերեցին երկու հատ ...:
2. Ջերմությունը բարձրացավ, Անբողջ մարմնով ... անցավ:

1		2
3		

ՀՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1. Ո՞վ է տոնում Նոր տարին Առանց ... ու մանդարին:
3. Բայց թե ազնիվ մեր ցեղը Կորչելու չէ զուր տեղը, Ցավն էլ ունի իր ...ը:

ՖԻԼՎՈՐԴ

Լուծելու համար հարկավոր է որոշել, թե յուրաքանչյուր բառաշարքին որ բառն է միավորում (փակագծում նշված է տառերի թիվը): Գտնելով պատասխանը՝ պետք է ջնջել քառակուսու մեջ նշված տառերը:

- ❁ Նապոլեոն, գաթա, փախլավա (6):
- ❁ «Մոխրոտիկը», «Ուլիկը», «Ջրահարսը» (6):
- ❁ Իշխան, թառափ, կողակ (3):
- ❁ Դեղձ, խաղող, ծիրան (4):
- ❁ Մ. Սարյան, Մ. Ավետիսյան, Ֆ. Գոյա (6):

Չ	Ի	Ր	Ա	Ի
Գ	Ր	Ծ	Թ	Ն
ՈՒ	Ձ	Ի	Կ	Ա
Ք	Մ	Հ	Կ	Խ
Կ	Ա	Ե	Ք	Թ

- ❁ Մատանի, ականջօղ, ապարանջան (4):
- ❁ Կտավ, վրձին, ներկապնակ (6):
- ❁ Տրեխ, սաբո, մաշիկ (5):
- ❁ Ագռավ, սիրամարգ, կաջաղակ (5):
- ❁ Նվեր, տորթ, մոմ (5):

Ն	Ջ	Կ	Ա	Ռ
Թ	Կ	Ն	ՌԻ	Ծ
Ո	Ն	Ա	Ր	Ի
Դ	Շ	ՌԻ	Ն	Չ
Կ	Ի	Չ	Ր	Դ

- ❁ Ճերմակ խալաթ, ջերմաչափ, դեղ (5):
- ❁ Բոսոր, ալ, շառագույն (6):
- ❁ Երևան, Գյումրի, Փարիզ (5):
- ❁ Ակացիա, ուռենի, բարդի (3):
- ❁ Մարգարաշտ, դարպաս, գոլ (6):

Ք	Բ	Ի	Ա	Ղ
Լ	Ա	Ֆ	Ր	Շ
Ռ	Մ	Ո	Ք	Կ
Ր	Ա	Կ	Ի	Ա
Ծ	ՌԻ	Տ	Բ	Ժ

- ❁ Մուրացան, Նարեկացի, Համաստեղ (4):
- ❁ Վարդ, մեխակ, կակաչ (5):
- ❁ Սեղան, աթոռ, պահարան (6):
- ❁ Լումա, ցենտ, արասի (5):
- ❁ Տեգ, աշտե, գեղարդ (5):

Կ	Ի	Ր	Պ	Ծ
Ա	Կ	Ա	Կ	Ի
Գ	Ո	Ե	Ղ	Ջ
Հ	Ղ	Կ	Ա	Ո
Ք	Ն	ՈՒ	Յ	Կ

- ❁ Ռեհան, սամիթ, նանա (6):
- ❁ Թել, մատնոց, ասեղ (6):
- ❁ Կարմիր, կանաչ, սպիտակ (4):
- ❁ Շոկոլադ, իրիս, կարամել (6):
- ❁ Նեղոս, Ջանգու, Լենա (3):

Գ	Ի	Կ	Ա	Ղ
Ն	ՈՒ	Չ	Ե	Տ
Ո	Ա	Ֆ	Յ	Ն
Կ	Ն	Տ	Կ	Գ
Ր	Ե	Ջ	Ա	Ե

- ❁ Գաճաճ, կարճիկ, կարճահասակ (4):
- ❁ Կայսր, փարավոն, շահնշահ (7):
- ❁ Քուչի, թուլա, գամփռ (3):
- ❁ Բախ, Բեթիովեն, Վերդի (7):
- ❁ Թև, դաստակ, ափ (4):

ՌԻ	Ա	Հ	Վ	Ո
Ռ	Շ	Ա	Ր	Ն
Ք	ՈԻ	Վ	Ձ	Գ
Ա	Ձ	Ն	Թ	Ե
Գ	Ե	Թ	Ա	Ր

- ❁ Նախրապան, խաշնարած, չոբան (5):
- ❁ Հյութ, սուրճ, թեյ (7):
- ❁ Եզոպոս, ժանր, «Գայլն ու գառը» (4):
- ❁ Ադամ, ադամորդի, էակ (4):
- ❁ Կտուց, մագիլ, փետուր (5):

Ի	Թ	Վ	Ձ	Վ
Վ	Ռ	ՌԻ	Ա	Ն
Դ	Հ	Ը	Ռ	Ե
Ո	Ք	Ա	Մ	Մ
Ի	Ր	Լ	Ա	Պ

- ❁ Իրիկուն, մթնշաղ, վերջալույս (5):
- ❁ Ջեփյուռ, հովիկ, մրրիկ (4):
- ❁ Ամպեր, Նյուտոն, Էյնշտեյն (7):
- ❁ Մարալ, կխտար, եղնիկ (3):
- ❁ Կացին, մուրճ, բահ (6):

ք	ի	ո	ս	չ
ի	ծ	վ	ի	ո
ս	թ	ֆ	ր	տ
գ	ք	ի	տ	չ
ւ	ո	ր	զ	ի

- ❁ Հնդկական, Ատլանտյան, Խաղաղ (8):
- ❁ Շապիկ, գուլպա, վերարկու (6):
- ❁ Տուփ, սնդուկ, գանձանակ (4):
- ❁ Քոչարի, վալս, տանգո (3):
- ❁ Ոհմակ, բոլուկ, վտառ (4):

չ	ո	ր	ս	Տ
ղ	ի	ո՛ւ	վ	ր
ւ	գ	ւ	ն	ւ
ն	ո՛ւ	ւ	բ	Պ
ս	Հ	ս	Օ	վ

- ❁ Դսեղ, գրող, «Շունն ու կատուն» (8):
- ❁ Գավաթ, ընպանակ, կթղա (5):
- ❁ Դոփյուն, կաղկանձ, բզզոց (4):
- ❁ Զուր, մածուն, աղ (3):
- ❁ Մողես, կրիա, օձ (5):

Մ	Թ	Ա	Ժ	Ա
Ն	Յ	Ո	Ա	Ն
Ղ	Ն	Ն	Յ	Ա
Ա	ՈՒ	Ն	Ա	Կ
ՈՒ	Ձ	Թ	Բ	Ս

- ❁ Դասարան, ուսուցիչ, աշակերտ (5):
- ❁ Լուրթ, լազուր, բիլ (6):
- ❁ Գահ, թագ, ցար (7):
- ❁ Շաշկի, թենիս, ֆուտբոլ (3):
- ❁ Արփի, արեգակ, արև (4):

Կ	Գ	Ո	Ր	Թ
Ղ	Ա	Խ	Ո	Ա
Ե	Ա	Պ	Ր	Տ
Ա	Պ	Ց	ՈՒ	Գ
Ր	Կ	Դ	Ա	Յ

ԿՐԻՊՏՈԳՐԱՄԱ

Գաղտնագրծելով բանալի բառերը և վանդակներում թվերի փոխարեն տեղադրելով համապատասխան տառերը՝ կընթերցեք ականավոր մարդկանց հայտնի մտքերը:

Այստեղ ծածկագրված է ֆրանսիացի գրող Նիկոլա Բուալոյի աֆորիզմներից:

- ❖ 15, 12, 15, 12 - Աֆրիկյան արյունախում ճանճ:
- ❖ 5, 3, 1, 10 - Հայ գրող:
- ❖ 4, 8, 7, 8 - Արամայիս նահապետի շատակեր որդին:
- ❖ 6, 8, 4, 1, 11 - Փոխինձով պատրաստվող կերակուր:
- ❖ 9, 2, 7, 1 - Երկնային գեղեցկուհի:
- ❖ 13, 2, 7, 16 - Հարկ, սակ, բաժ:
- ❖ 14, 10, 13, 8, 10, 1 - Ձեռնասուն:

		9	1	8	15	10	2	3		
	5		8	10	6	12	11	16	14	
3	1	4	13		1	7	12	10	1	15
	8	10	6	12	11	16	1	10	:	

Այստեղ ծածկագրված է հայ գրող Ավ.
Իսահակյանի աֆորիզմներից:

- ❖ 12, 10, 11, 7, 13 - Հայ լեզվաբան Արեղյանի անունը:
- ❖ 9, 10, 4 - Հայկական ասացվածք. «Պտղատու ...ի գլուխը կախ է»:
- ❖ 2, 16, 3, 8 - Պետության զինված ուժերի ամբողջությունը:
- ❖ 14, 6, 10 - Աբելի և Կայենի մայրը:
- ❖ 13, 10, 3, 10, 5 - Ե՛վ երկարավիզ թռչուն, և՛ համաստեղություն:
- ❖ 15, 7, 3, 1 - ...ը տարա՞վ, վա՛հ, տնաշե՛ն,
Չես թող անում մի շունչ քաշեն:

(Հ. Թ.)

		9	11	6	7	12				
14	11	8		10	13	10	12	10	,	
	10	5	3	7	12		14	11	8	
	2	10	3	12	10	15	10	9	,	
	12	14	4	11	7	12		14	11	8
	13	10	3	16	1	16	6	:		

Այստեղ ծածկագրված է հույն փիլիսոփա
Արիստոտելի աֆորիզմներից:

- ❖ 12, 10, 8 - Կաբավների ընտանիքին պատկանող փոքրիկ թռչուն:
- ❖ 3, 10, 8, 9 - Հատապտուղ:
- ❖ 6, 8, 9 - Լիճ Հյուսիսային Ամերիկայում:
- ❖ 2, 11, 4, 7, 8 - Հայկական ասացվածք. «Ասա՛ ով է ...դ, ասեմ՛ ով ես դու»:
- ❖ 5, 9, 8 - Չորացրած միրգ:
- ❖ 1, 10, 8, 7, 11, 9 - Գիշատիչ կաթնասուն, մարդագալլ:

		1	10	12	10	8	9		
			2	11	4	7	8	2	
		10	5		3	7	4	9	
2	11	4	7	8	2		5	6	:

Այստեղ ծածկագրված է հռոմեացի փիլիսոփա Սենեկայի աֆորիզմներից:

- ❖ 6, 5, 16, 8, 3, 12, 9, 1 - Հայկական ասացվածք. «... մահը հարսանիք է»:
- ❖ 15, 2, 16 - Մարդ, անձ, արարած:
- ❖ 17, 2, 14, 17, 2, 14 - Հ. Թումանյանի հեքիաթը կոչվում է « ... թագավորը»:
- ❖ 11, 13, 18, 2, 5 - Հայ ֆիդայի:
- ❖ 10, 12, 7, 1 - Ե՛վ պանրի տեսակ, և՛ Հայաստանի մարզ:
- ❖ 19, 1, 5, 1 - Մատուցարան:
- ❖ 10, 12, 4, 2, 16 - Ձկան թև:

	12	9		10	7	8	10		17	1	
	16	2	3	12	4	2	5	13	18	,	
5	2		14	12	19	8	10	13		15	10
	6	5	11	13	5	2	16		17	15	:

Այստեղ ծածկագրված է փիլիսոփա
Պյուլթագորասի աֆորիզմներից:

- ❖ 17, 11, 9, 16, 9 - Ե՛վ նվագարան, և՛ գծագրական գործիք:
- ❖ 1, 14, 5, 16, 12, 14, 9, 16 - Զ. Ռոդարիի հանրահայտ հերոսը:
- ❖ 18, 10, 2 - Կրոնապաշտամունքային արարողություն:
- ❖ 20, 4, 9, 16, 2 - Ժողովուրդ:
- ❖ 15, 11, 6, 11, 7 - Հայկական ասացվածք. «Մեկ կա՝ ... արժե, ... կա՝ մեկ չարժե»:
- ❖ 21, 11, 6 - Հին հայկական երաժշտական նշանագրերի անվանումը:
- ❖ 19, 8, 13, 3 - Հայտնագործություն:

		6	11	8	7	13	8	4	14	
5	11	15	14	9		1	5	10	3	17
20		16	1		21	16	2	10	12	,
	16	1		19	16	7	18	10	12	:

Այստեղ ծածկագրված է հայ գրող Պ.
Սևակի աֆորիզմներից:

- ❖ 3, 10, 12 - Հաուֆի հեքիաթի փոքրիկ հերոսը:
- ❖ 15, 5, 9, 8, 10, 3 - Քիմիական տարր, անգույն, անհոտ գազ:
- ❖ 19, 4, 14, 7, 8, 6 - Ըստ նրա ուսմունքի, մարդն առաջացել է կապիկից:
- ❖ 13, 4, 14 - Հայկական ասացվածք. «... աչքը քար էլ կճաքեցնի»:
- ❖ 2, 4, 1, 9, 4 - Լոբազգիների ընտանիքին պատկանող բույս:
- ❖ 18, 17, 1, 8, 3, 16 - Շոկոլադի շերտով պատված պաղպաղակ:
- ❖ 11, 14, 19, 4, 11 - Հայոց արքա:

		9	4	7		18					
	9	8	6	5	9		15	3	10	11	
	19	4	14	2	8	6	,		12	4	6
		16	17	1	5	14	8	13	:		

ԳՇԱՅԻՆ ԽԱՉՐԱՌ

Գտնելով պատասխանը՝ փնտրեք գծագրում և ջնջեք: Կարելի է շարժվել ցանկացած ուղղությամբ, բայց ոչ՝ անկյունագծերով: Փակագծում նշված է պատասխանը հանդիսացող բառի տառերի թիվը:

ա	ն	ա	ն	ա	շ	ի	թ
ր	ա	ա	մ	ա	ր	ր	ե
ա	մ	ր	ա	ր	տ	ա	ն
բ	ա	կ	ա	ա	ի	կ	ի
դ	ե	լ	ն	տ	ր	ա	ս
ն	ի	ֆ	ք	դ	ո	ց	ի
ր	ա	չ	ո	ն	ս	ի	շ
ի	կ	ա	դ	ա	ն	ա	խ

- ✱ Բիբլիական լեռ (6):
- ✱ Ամենամեծ թերակղզին (8):
- ✱ Հայ նկարիչ Սարյանի անունը (8):
- ✱ Ծովային կաթնասուն կենդանի (6):
- ✱ Հայկական պար (6):
- ✱ Արմավենու փոշուց գոյացող ուտելիք (6):
- ✱ Հայ փիլիսոփա, մաթեմատիկոս, տիեզերագետ (8):
- ✱ Ամանոր, նավասարդ (6):
- ✱ Մարզական խաղ (5):
- ✱ Ե՛վ ձուկ, և՛ սփյուռքահայ գրող (5):

կ	ա	կ	ս	ա	գ	ե	ն
ո	ս	ա	ա	ն	ր	ա	ա
ն	ա	չ	տ	լ	ա	ս	կ
ա	ն	գ	ե	ղ	ս	տ	ա
փ	ո	ք	կ	ո	ա	վ	ր
օ	ս	ն	ա	բ	ծ	գ	ա
ն	կ	ո	ր	ր	ա	փ	ո
ի	կ	ր	ա	ծ	ի	կ	ր

- * Քարտեզագիրք (5):
- * «Սևասիրտ» ծաղիկ (5):
- * Հ. Թումանյանի հեքիաթի ձախորդ հերոսը (5):
- * Շան սիրած ուտելիքը (5):
- * Տորթի մականունը (5):
- * Ե՛վ նվագարան, և՛ համաստեղություն (4):
- * Ճաղատին այն հարկավոր չէ (4):
- * Հայտնի մուլտֆիլմի կոկորդիլոսը (4):
- * Հ. Շիրազի իսկական անունը (4):
- * Ակնոցավոր օձ (5):
- * Հայկական ազգային քաղցրահամ ուտեստ (4):
- * Տեր, արարիչ (6):
- * Հայկական ասացվածք. «Ով գողանա ...ը, և ում զցեն մարագը» (5):
- * Փխոն գնաց գողեգող,
...ը՝ դատարկ, սիրտը՝ դող (3):

խ	ա	գ	ո	հ	զ	զ	տ
ն	ր	ա	մ	ա	ա	ո	ր
դ	ի	ր	ե	ր	տ	ս	ո
ա	ո	դ	ի	ս	ի	կ	մ
դ	ա	ն	ա	և	լ	ե	ա
զ	թ	ա	դ	ս	ի	զ	ու
ո	ո	խ	ր	լ	կ	ս	ո
դ	զ	լ	ու	ու	ս	ի	ն

- ✱ Քաղաք Կիլիկիայում (5):
- ✱ Բլուր, որտեղ խաչվել է Հիսուս Քրիստոսը (7):
- ✱ Չետնափոր բնում ապրող միջատակեր կաթնասուն (5):
- ✱ Լուծում պահանջող առաջադրանք (5):
- ✱ Հայկական ասացվածք. «Քաղցր ...ն օձին բնից կհանի» (4):
- ✱ Երկրի բնական արբանյակը (5):
- ✱ Տրոյական պատերազմի հերոս (6):
- ✱ Թանկարժեք քիմիական տարր (4):
- ✱ Ուրարտական արքա (5):
- ✱ Իգական անուն, ադամանդ, շողակն բառերի հոմանիշը (5):
- ✱ Ե՛վ միջատ, և՛ տոն (5):
- ✱ Ե. Չարենցի պոեմներից (4):
- ✱ Անպոչ երկկենցաղ կենդանի (4):

դ	ա	ն	պ	ա	կ	ա	ս
ե	յ	ս	ա	թ	ու	թ	տ
մ	ճ	ա	տ	ու	հ	ա	վ
ի	ր	մ	վ	ե	լ	ս	ա
ա	ք	ս	ու	ր	չ	ա	ծ
ր	ա	ս	տ	ա	ու	ե	վ
ա	ո	գ	ղ	ն	ն	ծ	ա
վ	ե	ր	ի	կ	չ	ու	կ

- ✳ Քրիստոնեության սուրբ գիրքը (11):
- ✳ «Սասունցի Դավիթ» էպոսի վախկոտ հերոսը (5):
- ✳ Հայկական լեռնաշխարհի ամենամեծ գետերից մեկը (5):
- ✳ Հայ գրող, «Պոյպոյ մուկիկի», «Վարդանանքի» հեղինակը (9):
- ✳ Ե՛վ մոլորակ, և՛ քիմիական տարր (4):
- ✳ Սիրո, գեղեցկության աստվածուհին հայ հեթանոսական դիցա-րանում (6):
- ✳ Րաֆֆու պատմավեպերից (6):
- ✳ Արևադարձային անտառային թռչուն՝ խայտաբղետ փետրա-վորումով (5):
- ✳ Կրակ ու պատիժ կամ ... (7):
- ✳ Հայկական ասացվածք. «... բռնողի փեշը թաց է» (3):
- ✳ Ադամի կինը (3):

գ	խ	ա	ղ	ա	ղ	ր	ա
ա	հ	գ	ա	ր	ծ	ա	ի
բ	ո	ր	ու	բ	ի	ս	կ
ու	մ	ե	ր	շ	վ	վ	հ
ղ	ո	ն	ո	ա	հ	ո	ե
ա	ա	մ	ս	պ	ու	գ	դ
բ	հ	թ	ա	յ	վ	ա	ժ
ր	ա	ո	ր	գ	ո	մ	ն

- ✳ Բազմների ընտանիքին պատկանող գիշատիչ թռչուն (5):
- ✳ Աստվածաշնչյան կերպար, Իսահակի հայրը (7):
- ✳ Ամենամեծ օվկիանոսը (5):
- ✳ Գր. Զոհրապի նովելի գող հերոսը (7):
- ✳ Հայ ֆիդայի (5):
- ✳ «Իլիականի» և «Ոդիսականի» հեղինակը (7):
- ✳ Ըստ Մ. Խորենացու, նա Հայկի հայրն էր (6):
- ✳ Երկրաչափական մարմին (4):
- ✳ Հայ ծովանկարիչ, «Փոթորիկը ծովում» կտավի հեղինակը (10):
- ✳ Պարսից արքա (5):
- ✳ Գարնան, բուսականության, երկրագործության, մեռնող և հարություն առնող բնության աստվածը հայոց դիցարանում (3):

ա	փ	ծ	ու	զ	ն	ո	կ
ր	ա	ա	խ	ո	դ	ա	ա
ա	յ	լ	ս	ն	դ	ի	ն
մ	ե	դ	ի	շ	հ	կ	ա
ա	զ	դ	տ	ե	ու	ռ	ի
ա	վ	ե	ի	հ	ե	ք	ի
կ	ջ	ր	զ	ո	ջ	ի	ա
ա	ն	ք	ր	ա	ն	լ	թ

- * V դարի հայոց պատմիչ (5):
- * Ամենածանր օձը (8):
- * Մակաբույծ միջատ (4):
- * Հ. Թումանյանի հայտնի հեքիաթի անբան հերոսուհին (4):
- * Գերագույն աստվածը հայ հեթանոսական դիցարանում (7):
- * Մերկուրի մոլորակի հայկական անվանումը (7):
- * Լսողության օրգան (5):
- * Հայկական ասացվածք. «...ը տիրոջը ցավ կտա» (4):
- * Քիմիական տարր (5):
- * Բանահյուսական ժանր (6):
- * Հայոց արքա (6):
- * Փնթի կենդանի (3):

ՈՆՏՐԻՐ ԾԻՇՏ ՏԱՐԲԵՐԱԿԸ

Հայկական ասացվածք. «Էշը քառասուն անգամ ...
գնաց, էլի էշ մնաց»:

- 1) Երուսաղեմ
- 2) Եվրոպա
- 3) Եգիպտոս
- 4) Եթովպիա

Նշված քաղաքներից ո՞րը Հայաստանի մայրաքաղաք
չի եղել:

- 1) Անի
- 2) Վան
- 3) Սևան
- 4) Երևան

Խոշոր թութակին անվանում են՝

- 1) Արա
- 2) Արաբո
- 3) Արամո
- 4) Արամե

Նա հայերենից անգլերեն է թարգմանել Մ. Խորենացու
«Հայոց պատմություն» աշխատության երկու գլուխները:

- 1) Վ. Սարոյան
- 2) Թ. Էլիոթ
- 3) Ու. Ֆոլքներ
- 4) Զ. Բայրոն

Հայկական ասացվածք. «Կարմիր ...ը կաշին չի փոխի»:

- 1) Էշ
- 2) Կով
- 3) Եզ
- 4) Ձի

Հայոց պատմիչ, որի անունը թարգմանաբար նշանակում է «բարի հրեշտակ»:

- 1) Մ. Խորենացի
- 2) Ղ. Փարպեցի
- 3) Ագաթանգեղոս
- 4) Եղիշե

Հին հույների սրբազան լեռը, աստվածների նստավայրը:

- 1) Պառնաս
- 2) Օլիմպոս
- 3) Սինա
- 4) Սիոն

Պ. Սևակն ասել է. «Առանց հավատի հեշտ չէ մեռնելը, իսկ ապրելն արդեն ... է»:

- 1) Անկարելի
- 2) Անտանելի
- 3) Անհնար
- 4) Անիմաստ

Աֆրիկայում բնակվող «երկերեսանի» սողուն:

- 1) Քամելեոն
- 2) Գյուրզա
- 3) Ագամա
- 4) Իժ

Կովի ձագին անվանում են՝

- 1) Գոճի
- 2) Քուռակ
- 3) Հորթ
- 4) Եղնորթ

Թևին այլ կերպ ասում են՝

- 1) Կաղամբ
- 2) Բազուկ
- 3) Բողկ
- 4) Գազար

Խոցելի, թույլ տեղ կամ՝

- 1) Դանայան տակառ
- 2) Դամոկլեսյան սուր
- 3) Եզոպոսյան լեզու
- 4) Աքիլեսյան գարշապար

Ինչպիսի՞ ծով գոյություն չունի:

- 1) Սև
- 2) Սպիտակ
- 3) Դեղին
- 4) Մոխրագույն

Թվարկվածներից ո՞րը սողուն չէ:

- 1) Լորտու
- 2) Բեղլու
- 3) Կրիա
- 4) Ալիգատոր

Ո՞րը խոսքի մաս չէ:

- 1) Բայ
- 2) Մակբայ
- 3) Մականուն
- 4) Դերանուն

Ո՞րը կանաչու տեսակ չէ:

- 1) Շահանդուխտ
- 2) Շահասպրամ
- 3) Ուրց
- 4) Դաղձ

Շ. Պերոյի հեքիաթի հերոսուհին է՝

- 1) Կարմիր գլխարկը
- 2) Գեղեցկուհի Վասիլիսան
- 3) Մատնաչափիկը
- 4) Անբան Հուռին

Նշվածներից ո՞րն է թռչուն:

- 1) Պինգվին
- 2) Վագրածի
- 3) Հովազ
- 4) Լուսան

Հ. Թունանյանի պոեմի հերոսուհի Մարոյի նշանածն էր՝

- 1) Կարո
- 2) Սարո
- 3) Սաքո
- 4) Մոսի

Լռակյաց բառի հոմանիշը չէ՝

- 1) Չխոսկան
- 2) Ուրբաթախոս
- 3) Սակավախոս
- 4) Արագախոս

Ո՞րը Անդերսենի հեքիաթներից չէ:

- 1) «Վայրի կարապները»
- 2) «Զրահարսը»
- 3) «Կռնատ աղջիկը»
- 4) «Ձյունե թագուհին»

Ձիու ձագին անվանում են՝

- 1) Կոբյուն
- 2) Մտրուկ
- 3) Գավագ
- 4) Կռռնակ

Անհաջողակ մարդուն անվանում են՝

- 1) Քաջ Նազար
- 2) Սուտլիկ որսկան
- 3) Չախորդ Փանոս
- 4) Կապույտ մորուք

Ո՞վ երեսուն արժաթով մատնեց Հիսուսին:

- 1) Պողոս
- 2) Պետրոս
- 3) Հուդա
- 4) Հովհաննես

Ո՞րն է երկրաչափական պատկեր:

- 1) Սեղան
- 2) Աթոռ
- 3) Բազկաթոռ
- 4) Բազմոց

Առաջնեկ բառի հոմանիշն է՝

- 1) Անդրանիկ
- 2) Նժդեհ
- 3) Նիկոլ
- 4) Սերոբ

Հեքիաթի վերջում երկնքից ընկնող միրգ:

- 1) Տանձ
- 2) Խնձոր
- 3) Արքայախնձոր
- 4) Նուռ

Հին հայկական թիմային մարզախաղը կոչվում է՝

- 1) Ամրոց
- 2) Պարիսպ
- 3) Բերդ
- 4) Բուրգ

ՍՈՒԴՈԿՈՒ

Սուդոկուն ճապոնական տրամաբանական զլուխ-կոտորուկ է: Լուծելու համար հարկավոր է դատարկ վանդակներում 1-9 թվերը լրացնել այնպես, որ ցանկացած տողում, սյունակում և 9 թվերից բաղկացած ընդգծված քառակուսիներում (3X3) երկու միանման թվեր չլինեն:

2		7	9	3		5	1	
	4		1		7		9	2
3	9	1		2	8	7		6
9		8	3		5	6	2	
	5	2	7	1		9	8	3
7	3			9	2		5	
6		9	4	7		8		5
1	8			5	3		7	9
	7	3	2		9	4		1

3	6		1	2	5		8	
	1	2			9	6		5
5		9	7		6		2	1
2	3		4	5		8		6
	9	6		1	8	5	3	
8		7	9		3		1	2
9	2		6	8		1		3
	7	8	3		1	2	5	4
1		3		7		9	6	

	8	2	5	3	9			4
9	3			6	4	2	5	
5		4	7			9	1	3
2	1	9		5	6	3		7
	7		4	9		5	2	
6		5	2		3		8	9
	9	1		4		8		2
4		8	3	1	7		9	5
7	5		9		8	4	3	

6	4	7			3	5		8
	1	2	4		8		6	7
3			6	5	7	4	1	
9	3		7	8		2	4	
	5	6	1		2	7		9
2		4		6		8	5	
7		5	9		1		8	4
	9	3		7		1	2	5
1	6		5	2	4			3

	3	9			8	2	4	6
8	2			9	6	7	3	
6		7	4		3		1	9
7	1		9	3		6		2
	4	2	7			9	8	
3		6		8	5	4		1
4	8		6		2	1	9	
	6	1		4	7		2	8
2		5	8	1		3		4

	4	6	7		1	2		8
5	8			4	6	1	9	
		7	9	5			3	
4	9	8			5	7		3
	3	1	4	7			8	2
2		5	8		3	4	6	
	5		3	6	2		4	1
3		2		8		9	7	5
8	1		5	9	7			6

6		4	8		7	3	1	
	1	7		5	9		4	
9	8		4	3		5		7
1		3	7	9	2		8	
	7		5		4	1	9	
5	4	9		1	8		7	2
8	9		1	4		7		6
		6	9	7	5			1
7	3	1			6		5	4

	5	4		3	9	1	7	
6		7	4		2	8		9
9	8		1	7			5	2
	7	1		6	5	2		8
8		9	7		1	5	6	
3	6		9	2		7		4
7	9	2		8		6		1
		8	6	1	4		2	
1	4		2		7		8	5

2	6	1		7		3	5	
7		5	1		3	9		2
	3		6	2			1	4
6	7		9		8	4		1
3		9		4		8	7	
8	1		7		6		2	9
	8	7		9	2	6	4	
4		3	8	6	7			5
	9	6	3	1		2	8	7

	8	5	9		3	1	7	
9	1			2	8		3	5
2		3	1			4	8	9
	2	9		1	4	8		3
6	4		3	8		2	5	
3		8	6		2	9		4
	9	2	5	3			4	1
7	3			4	1	5	9	
1		4		9		3		6

5	7	2			9	1	6	
	3	9	2	6		8		5
8			3	5	7		2	9
2	6	1		8		3	4	
	4	8	1		6		5	2
3			4	7			1	8
6	2			9	4	7		1
9		4	7		3	2	8	
	8		6	2	8	5		4